

InformationsArkitektur

~
*design av
digitala informations- och
kommunikationsmiljöer*

HÖGSKOLAN I BORÅS

INSTITUTIONEN BIBLIOTEKS- OCH INFORMATIONSVETENSKAP
BIBLIOTEKSHÖGSKOLAN

IA för utveckling av digitala informations- och kommunikationsmiljöer

- IA som yrkespraktik och som forskningsområde
- IA för att optimera nyttan av digitala informations- och kommunikationsmiljöer (såsom intranät, webbplatser och digitala bibliotek) för människor i olika situationer
- IA-design kan hända från scratch, men är vanligare en process att kombinera information från många redan existerande system (t ex externa och interna databaser), och är därmed snarare en kontinuerlig utvecklingsprocess

Definition av IA

- **Big IA:** “the process of designing, implementing and evaluating information spaces that are humanly and socially acceptable to their intended stakeholders” (Dillon, 2002, s. 821)
- **Little IA:** “the combination of organization, labeling, search, and navigation systems within web sites and intranets” (Morville & Rosenfeld, 2007, s. 4)
- Ingen överenskommen definition för det här fältet i en gränssektion av olika discipliner; det ses som allt från inget annat än en del av biblioteks- och informationsvetenskap, till en egen disciplin i sin begynnelse.

Att illustrera informationsarkitektur

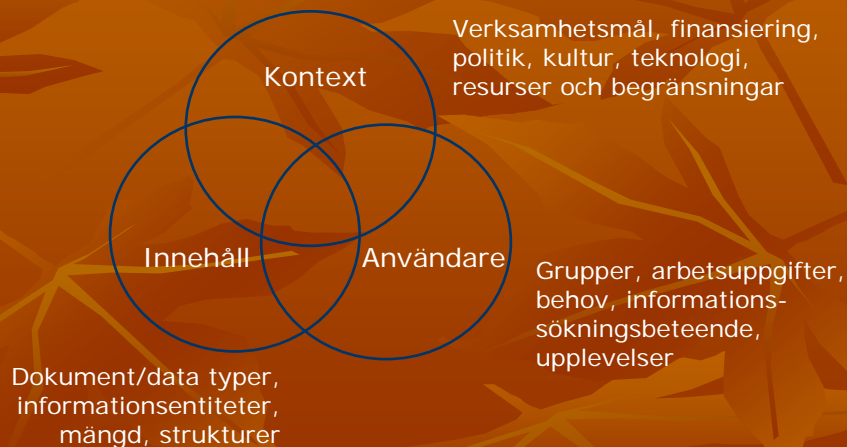
Synlig del:
Gränssnitt

Osynlig del:
Taxonomier, sökalgoritmer, användarstudier, kontrollerade vokabulärer, metadata, interaktionsdesign, heuristik, databasuppdatering, tjänsteutveckling, nätverksupport, användbarhetstester, validering, migrering, systemarkitektur, verksamhetsutveckling ...

Styrkan av arkitekturmetaforen

- IA bygger kring idéer om stil, funktion och material
 - Informationsarkitektur är ett fält som förutsätter “knowledge of an entire design-build process, using variety of media and technologies, for the purpose of creating information environments that are beautiful, valuable to users and sponsors, and easy to use” (Morrogh, 2003, s. 6)
- I jämförelse med arkitektur i fysiska miljöer: olika människor föredrar och behöver olika informationsarkitekturer & olika ändamål kräver specifika informationsarkitekturer
 - “The information domain will be as much the province of architecture as the physical world” with an impact “on a level that will prove beyond the reach of physical architecture” (Dillon, 2002, s. 832)

Förenklad informationsekologi för IA design

Efter Morville & Rosenfled, 2007, s. 25

Innehåll

Strukturering av innehåll I

Dewey Decimal Klassifikationssystem (DDC) utvecklades för att bli ett universalt klassifikations-system som inbegriper den totala mängden av mänsklig kunskap genom dess evolution över tiden.

The Dewey Decimal Classification (DDC) system,

the main categories:

- 000 Computers, information & general reference
- 100 Philosophy & psychology
- 200 Religion
- 300 Social sciences
- 400 Language
- 500 Science
- 600 Technology
- 700 Arts & recreation
- 800 Literature
- 900 History & geography

<http://www.oclc.org/dewey/versions/default.htm>

Innehåll

Strukturering av innehåll II

http://www.linnaeus.nu/Bibliotek/24bi_blio.asp

ANIMALS

- those that belong to the Emperor
- embalmed ones
- those that are trained
- suckling pigs
- mermaids
- fabulous ones
- stray dogs
- those that are included in this classification
- those that tremble as if they were mad
- innumerable ones
- those drawn with a very fine camel's hair brush
- others
- those that have just broken a flower vase
- djur som på avstånd ser ut som flugor

Carl von Linnés klassificering

Urgammal kinesisk klassificering

Perspektiv för IA design

- **Systemorienterat perspektiv**
 - Betonar logiskt, rationellt, och samlat synsätt på information. IA design strävar efter att passa samman med dessa antaganden.
- **Användarorienterat perspektiv (även "user-centered design")**
 - Läger fokus på individen vars informationsrelaterade aktiviteter är beroende av hennes kunskaper och färdigheter. Individens förmåga och preferenser guidar IA design.
- **Sociotekniska perspektiv (även "social informatics")**
 - Framhåller en myriad av kontextuella, kulturella och historiska spår för att förstå den sammanflätade sociala och tekniska utvecklingen i en verksamhet. IA som en design process och som en objekt ses som en del i utvecklingen.

Sociotekniska synsätt för att humanisera teknologi, istället för vice versa ...

- "go to the workplace; stick with the practitioners; observe, ask questions, absorb on-site documentation and elicit accounts and reflections as practitioners go about their tasks and encounters." (Davenport, 2005)
 - *Technology action frames* syftar att synliggöra dynamiken i sociala rörelser (se t ex. Kling & Iacono, 1994)
 - *Ecology of games* framhäver IT-utveckling på arbetsplatser som ett resultat av stridande strategier som företräder olika intressentgrupper (se t ex. Dutton, 1999)
- Inrymmer en mycket mer komplicerad arena än många tekniskt orienterade eller användarorienterade modeller förmår att ta hänsyn till.

IA element och relationer i ett socio- tekniskt perspektiv – framtida inriktning i IA design?

InformationsArkitektur i arbetsplatskontext

Begreppsramverket är utvecklad av Katriina Byström, ingår i Byström (2009).

- Processer, innehåll och roller är element som kan identifieras i en specifik kontext
- Praktiker utgörs av det formella och informella "görandet" (sätt & verktyg) i den specifika verksamhetskontexten
- IA måste förhålla sig till såväl till de delade som de motstridiga intressena
- IA som produkt är som alla artefakter: formad i sin kontext och därefter är den en del av kontexten.

Sammanfläta teori och praktik genom utbildning: *informationsarkitekt*

- "Ny" profession
- Samarbete mellan ämnena biblioteks- och informationsvetenskap och informatik
 - Samarbete mellan lärare, forskare och studenter på två institutioner
- Ett unikt partnerorganisationskoncept
 - Våra partners idag: Schenker Privpak AB, Swedbank Sjuhärad AB, Södra Älvsborgs Räddningsförbund

HÖGSKOLAN I BORÅS
VETENSKAP FÖR PROFESSION

INSTITUTIONEN FÖR BIBLIOTEKS- OCH
INFORMATIONSVETENSKAP/BIBLIOTEKSHÖGSKOLAN
INSTITUTIONEN FÖR DATA- OCH AFFÄRSVETENSKAP

Informationsarkitekt, 180hp

År 1: Att förstå problem och möjligheter med IA i verksamheter

Intro. till IA och högre utbildning 7,5hp	IT-medierad kom. och info-beteende 7,5hp	Verksamhetsinriktad systemering 7,5hp	Info, inforesurser och aktörer i org. 7,5hp	Projektledning för IA 7,5hp	IA i praktik I: Det systematiska utredningsarbetet 7,5hp
		Content Management I – kunskapsorganisatoriska grunder 7,5hp	Content Management II – IR/IIR 7,5hp		

Kursernas institutionstillhörighet

Röda markeringar beskriver partnerorganisationsuppgifters sammanfogning i utbildningen.

HÖGSKOLAN I BORÅS
VETENSKAP FÖR PROFESSION

INSTITUTIONEN FÖR BIBLIOTEKS- OCH
INFORMATIONSVETENSKAP/BIBLIOTEKSHÖGSKOLAN
INSTITUTIONEN FÖR DATA- OCH AFFÄRSVETENSKAP

Informationsarkitekt, 180hp

År 2: Design av IA-lösningar

Databasteknik 7,5hp	Systemarkitektur 7,5hp	Grundläggande programmering med C# 7,5hp	Dynamiska webb-applikationer 7,5hp	IA i praktik II: utvecklingsprojekt 7,5hp
Verifiering, validering och användbarhet 7,5hp	Tekniker för webbdesign 7,5hp	Content Management III – Tillämpning 7,5hp		

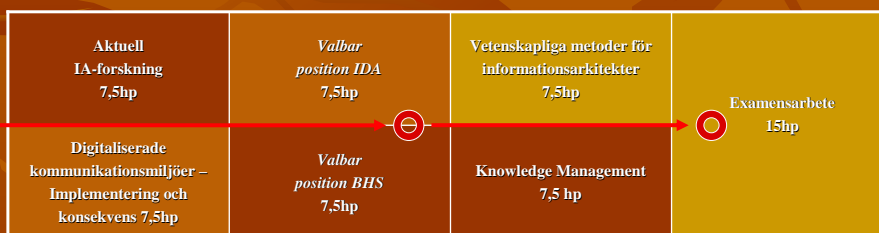

HÖGSKOLAN I BORÅS
VETENSKAP FÖR PROFESSION

INSTITUTIONEN FÖR BIBLIOTEKS- OCH
INFORMATIONSVETENSKAP/BIBLIOTEKSHÖGSKOLAN
INSTITUTIONEN FÖR DATA- OCH AFFÄRSVETENSKAP

Informationsarkitekt, 180hp

År 3: Informationsarkitektur i den föränderliga verksamheten (Implementering)

HÖGSKOLAN I BORÅS
VETENSKAP FÖR PROFESJON

INSTITUTIONEN FÖR BIBLIOTEKS- OCH
INFORMATIONSVETENSKAP/BIBLIOTEKSHÖGSKOLAN
INSTITUTIONEN FÖR DATA- OCH AFFÄRSVETENSKAP

Källor

- Davenport, E. (2005) Social Informatics in practice: a guide to perplexed. *Bulletin of the American Society for Information Science and Technology*, 31(5). Available at <http://www.asis.org/Bulletin/Jun-05/davenport.html>
- Dillon, A. (2005) Information Architecture in JASIST: just where did we come from? *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 53(10), 821-823.
- Morrogh, E. (2003) *Information Architecture: An Emerging 21st Century Profession*. Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.
- Morville, P. & Rosenfeld, L. (2007) *Information Architecture for the World Wide Web*. 3rd ed. Sebastopol, CA: O'Reilly.
- Orna, E. (2005) *Making Knowledge Visible*. Aldershot, UK: Gower.
- www.oclc.org/dewey/versions/default.htm
- www.linnaeus.nu/eng/Bibliotek/24biblio.asp
- www.itsomyrke.nu/ia